

Referanser:

KM 11/08, KM 11/10

Mindre endringer i regelverk vedtatt av Kirkemøtet

Sammendrag

I forbindelse med gjennomføring av *demokratireformen* ble det utarbeidet særskilte regler for de kirkelige valg 2009 og 2011. Reglene hadde som konsekvens at Kirkemøtet samtidig vedtok noen endringer i annet regelverk vedtatt av Kirkemøtet. Kirkerådet foreslår i denne saken at de midlertidige endringene vedtatt av Kirkemøtet i 2008 og 2010 for de særskilte valgperiodene 2010-2011 og 2012-2015 blir videreført permanent.

Det foreslås derfor mindre endringer i følgende regelverk:

Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellestråds virksomhet

Kirkemøtets forretningsorden

Statutter for Mellomkirkelig råd

Statutter for Samisk kirkeråd

Regler for valg av Kirkeråd

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:

1. Kirkemøtet fastsetter følgende endringer i *Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellestråds virksomhet*

§§ 1-1 og 1-2 skal lyde:

1. Menighetsrådet trer i funksjon 1. november i valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. oktober i valgperiodens siste år. Kirkelig fellestråd trer i funksjon 1. desember i valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 30. november i valgperiodens siste år.

Menighetsråd med fellestrådsfunksjoner trer i funksjon som menighetsråd 1. november i valgåret, og i fellestrådsfunksjonene 1. desember i valgåret.

2. Konstituerende møte i det nyvalgte menighetsrådet avholdes innen utgangen av oktober i valgåret. Konstituerende møte i det nyvalgte kirkelig fellesråd avholdes innen utgangen av november i valgåret. Møtet kalles sammen av lederen av *det fratredende* rådet med minst 14 dagers varsel. Det er vedtaksført når minst 2/3 av medlemmene er til stede.

2. Kirkemøtet fastsetter følgende endringer i *Kirkemøtets forretningsorden*:

§ 1-3 skal lyde:

Kirkemøtet består av medlemmene av bispedømmerådene og leder av Samisk kirkeråd.

§ 1-4 første og andre ledd skal lyde:

Med tale- og forslagsrett møter:

- *leder av Mellomkirkelig råd, såfremt vedkommende ikke er valgt medlem av Kirkemøtet*
- 4 representanter for Ungdommens kirkemøte
- 1 representant for hver av de tre teologiske fakultetene, oppnevnt av fakultetet selv
- *Avtroppende medlemmer av Kirkerådet.*

Med talerett møter:

- Kirkerådets direktør
- Generalsekretærene i Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd
- 1 representant fra kirkeavdelingen i Kulturdepartementet
- *Representanter fra kirkesamfunn som Den norske kirke har kirkefellesskap med.*

3. Kirkemøtet fastsetter følgende endringer i *Statutter for Mellomkirkelig råd*:

§ 5 første ledd bokstav b) oppheves.

§ 5 første ledd bokstav c) til g) blir til § 5 første ledd bokstav b) til f).

§ 5 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Representantene i pkt *b-c* oppnevnes for fire år av gangen.

Rådet trer i funksjon *umiddelbart* etter *Kirkemøtet* hvor valget har funnet sted.

§ 6 tredje ledd første punktum skal lyde:

Såfremt lederen ikke er valgt medlem av Kirkemøtet, møter lederen på Kirkemøtet med tale- og forslagsrett.

4. Kirkemøtet fastsetter følgende endringer i *Statutter for Samisk kirkeråd*:

§ 5 siste ledd skal lyde:

Rådet trer i funksjon *umiddelbart* etter *Kirkemøtet* hvor valget har funnet sted.

5. Kirkemøtet fastsetter følgende endringer i *Regler for valg av Kirkeråd*:

§ 1-2 skal lyde:

Kirkerådet velges for en periode på 4 år, og trer i funksjon *umiddelbart* etter *Kirkemøtet* hvor valget har funnet sted.

Saksorientering

Bakgrunn

Som en oppfølging av kirkeforliket av 10. april 2008 ble Kirkemøtet gitt en forsøkshjemmel til å gi regler om forsøk som innebar endringer i valgform og sammensetting av Kirkemøtet og bispedømmerådene, under forutsetting av departementets godkjenning. Kirkemøtet 2008 gav *Særskilte regler for de kirkelige valg 2009* (sak KM 11/08), mens Kirkemøtet 2010 gav *Særskilte regler for de kirkelige valg 2011* (sak KM 11/10). I tilknytning til de særskilte reglene ble det også gjort mindre endringer i enkelte andre regelverk. På bakgrunn av forsøkene ble kirkelovens bestemmelser om valg endret i 2013 (jf. Prop. 78 L (2012-2013), Innst. 363 L (2012-2013)), og Kirkemøtet 2014 vedtok permanente *Regler for valg av menighetsråd og Regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet* (sak KM 5/14). De særskilte reglene som ble gjort i enkelte andre regelverk ble det derimot ikke gjort vedtak om å videreføre. Da Kirkerådet legger til grunn at disse vedtakene var av en midlertidig karakter i forbindelse med valgordningsforsøkene, foreslås det at det gjøres enkelte mindre endringer for å videreføre de bestemmelser som har vært praktisert siden valgordningen i 2010 nå som valgreglene er gjort permanente.

Merknader til de foreslåtte endringene i *Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet*

Begrunnelsen som ble gitt i forarbeidene til Kirkemøtets behandling, KM-sak 11.1/08 s 98, var at rådene burde tre i funksjon tidligere enn 1. januar i valgperioden, som var den tidligere regel. Dette for at menighetsrådene kunne delta ved valg av representanter til bispedømmeråd og Kirkemøte, og at de kunne velge representanter til kirkelig fellesråd som igjen kunne tre i funksjon så snart som mulig etter at menighetsrådene var valgt.

Med denne endringen trådte fellerådene i funksjon 1. desember, en måned etter menighetsrådene, for å gjøre perioden hvor det avgående fellelrådet består av menighetsrådsmedlemmer som har trådt ut av funksjon så kort som mulig.

Merknader til de foreslåtte endringene i *Kirkemøtets forretningsorden*

Tidligere bestod Kirkemøtet i tillegg til medlemmer av bispedømmerådene av fem medlemmer valgt utenom bispedømmerådene. Denne bestemmelsen falt bort ved gjennomføring av demokratireformen.

Kirkeoven § 24 første ledd lyder i dag slik: *Kirkemøtet består av medlemmene av bispedømmerådene og ett medlem valgt etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.*» Kirkemøtet vedtok i 2010 at dette medlemmet av Kirkemøtet skulle være lederen av Samisk kirkeråd. Herværende forslag til mindre endring innebærer at reglene vedtatt i 2010 gjøres permanent i Kirkemøtets forretningsorden.

Regler om tale- og forslagsrett ble vedtatt på Kirkemøtet i 2008. Disse foreslås gjort permanente. Ordningen med 4 representanter fra Ungdommens kirkemøte og 1 representant fra hvert av fakultetene var en videreføring av tidligere bestemmelser. Før valgordningsforsøkene i 2009 og 2011 var det slik at fem medlemmer av

Kirkemøtet var valgt på fritt grunnlag utenom bispedømmerådene, inkludert leder av Mellomkirkelig råd. Da dette falt bort i 2009, var det behov for en ny bestemmelse om at leder av Mellomkirkelig råd kunne møte i Kirkemøtet med tale- og forslagsrett. Videre var det en bestemmelse om at avtroppende medlemmer av Kirkerådet møtte med disse rettighetene, med mindre de var valgt på fritt grunnlag og dermed hadde tale-, forslags- og stemmerett. Etersom ordningen med medlemmer av Kirkemøtet valgt på fritt grunnlag i hovedsak har falt bort, var det også et behov for at endre siste strekpunkt.

Tidligere fantes en regel om talerett *for representanter fra kirkesamfunn som Den norske kirke har kirkefelleskap med*. Det skal her vises til forarbeidene til behandling av Kirkemøtets forretningsorden i 2007, KM 5.1/07 da denne bestemmelsen ble tatt ut:

«Forretningsorden sier intet om ev. deltakelse i komiteer, hilsener osv. for slike gjester.

Kirkerådet foreslår at det bør være opp til møtet etter forslag fra dirigenten å gjøre vedtak om det. I gjeldende bestemmelser er representanter fra kirkesamfunn som Den norske kirke har kirkefelleskap med, også invitert til å overvære komitémøtene, og det er Kirkerådet som etter forslag fra Mellomkirkelig råd avgjør hvilke kirker som inviteres det enkelte år.»

Det har vært en praksis at representanter fra slike kirkesamfunn kan delta i Kirkemøtets komiteer. Presiseringen i forarbeidene sitert ovenfor beskriver ordningen slik at Kirkemøtet vedtar selv hvilke gjester som ev deltar i Kirkemøtets komiteer etter forslag fra dirigentskapet.

Merknader til de foreslåtte endringene i Statutter for Mellomkirkelig råd

Bokstav b i § 5 om rådets sammensetting innholdt tidligere et medlem med varamedlem valgt på fritt grunnlag av Kirkemøtet. Bestemmelsen utgikk i de særskilte reglene for kirkevalgene i 2009 og 2011 hvilket nå foreslås gjort permanent. De etterfølgende bokstaver endres som følge av dette.

Før demokratireformen trådte Mellomkirkelig råd i funksjon 1. januar året etter at valget har funnet sted. Kirkemøtet 2010 endret dette og disse endringer foreslås nå gjort permanente.

Før demokratireformen var leder av Mellomkirkelig råd en av de fem medlemmer av Kirkemøtet valgt på fritt grunnlag. Bestemmelsen om at rådets leder har tale- og forslagsrett på Kirkemøtene har kommet. Dette foreslås nå gjort permanent.

Merknader til de foreslåtte endringene i Statutter for Samisk kirkeråd

Det foreslås her at regel om tiltredelse umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted gjøres permanent.

Merknader til de foreslåtte endringene i Regler for valg av Kirkeråd

De særskilte regler for kirkelige valg, vedtatt av Kirkemøtet 2010, endret funksjonstiden for Kirkerådet til to år siden nytt Kirkemøte ble valgt med to års mellomrom i årene 2009 og 2011. Endringen som foreslås her gjenoppretter en fire-års funksjonstid og at Kirkerådet trer i funksjon straks rådet er valgt.